

Daniels bok – Nummer fyrtioåtta

Att avtäckta profetian: betydelsen av Habackuks syn, de två tavlorna och mysteriet kring det dagliga i den bibliska tolkningen

Jeff Pippenger

2024-01-12

Den tilltagande kunskap som framställs i synen om floden Ulai är det som slutligen skrevs på Habackuks två tavlor.

”Invävd i de profetior som de hade betraktat som tillämpliga på tiden för den andra ankomsten fanns undervisning särskilt anpassad till deras tillstånd av ovisshet och spänd väntan, som uppmuntrade dem att tålmodigt vänta i tro på att det som nu var dunkelt för deras förståelse i sinom tid skulle göras klart.

”Bland dessa profetior fanns den i Habackuk 2:1–4: ’Jag vill stå på min vakt och ställa mig på tornet och spana för att se vad han skall tala till mig och vad jag skall svara när jag blir tillrättavisad. Och Herren svarade mig och sade: Skriv synen och gör den tydlig på tavlor, så att den lätt kan läsas. Ty synen gäller ännu för den bestämda tiden, men till slutet skall den tala och inte ljuga. Om den dröjer, så vänta på den; ty den skall förvisso komma, den skall inte utebli. Se, hans själ är uppblåst, den är inte rättskaffens i honom; men den rättfärdige skall leva genom sin tro.’”

”Redan år 1842 hade den anvisning som ges i denna profetia att ’skriva upp synen och göra den tydlig på tavlor, så att den lätt kan läsas’ föranlett Charles Fitch att utarbeta en profetisk tavla för att åskådliggöra synerna i Daniel och Uppenbarelseboken. Utgivningen av denna tavla betraktades som en uppfyllelse av den befallning som gavs åt Habackuk. Ingen lade emellertid då märke till att ett skenbart dröjsmål i synens fullbordan – en dröjsmålstid – framställs i samma profetia. Efter besvikelsen framstod detta skriftställe som mycket betydelsefullt: ’Ty synen gäller ännu för en bestämd tid, men vid slutet skall den tala och inte slå fel; om den dröjer, så vänta på den, ty den skall förvisso komma, den skall inte utebli.... Den rättfärdige skall leva genom sin tro.’ The Great Controversy, 391, 392.”

Habackuks två tavlor är profetiskt två vittnen. Enligt Bibeln ska två vittnen träda fram tillsammans för att fastställa sanningen.

Men om han inte vill höra dig, så ta med dig en eller två till, för att varje ord må bekräftas genom två eller tre vittnens mun. Matteus 18:16.

När Habackuks två tavlor (pionjärtabellerna från 1843 och 1850) läggs över varandra bekräftar de de sanningar som var juvelerna i Millers dröm. Misstaget år 1843, framställt på den första tavlan, fastställer, när det läggs över den andra tavlan, synens dröjsmålstid. Miller (den symboliske väktaren i den historien) frågade vad han skulle säga under sin historias strid.

Jag vill stå på min vaktpost och ställa mig på tornet och spana för att se vad han skall tala till mig och vad jag skall svara när jag blir tillrättavisad. Habackuk 2:1.

Herren gav Miller befallning att skriva ner synen, och i sin dröm ställde han skrinet som innehöll synen på ett bord i mitten av sitt rum.

Och Herren svarade mig och sade: Skriv synen och gör den tydlig på tavlor, så att den som läser den må kunna löpa. Habackuk 2:2.

Tabellerna identifierar då fördröjningstiden och den första besvikelsen.

Ty synen gäller ännu en bestämd tid, men vid slutet skall den tala och inte ljuga; om den dröjer, så vänta på den, ty den skall förvisso komma, den skall inte utebli. Habackuk 2:3.

Den trestegs provningsprocess som frambringas genom kunskapens ökning (Millers juveler) framställs därefter.

Se, den som är högmodig i sin själ är inte rättfärdig i sig; men den rättfärdige skall leva genom sin tro. Habackuk 2:4.

De två klasserna av tillbedjare skulle bli uppenbarade genom den provningsprocess som omtalas i Daniels tolfte kapitel.

Och han sade: Gå din väg, Daniel, ty dessa ord skall förbliva tillslutna och förseglade intill ändens tid. Många skall bli renade och gjorda vita och luttrade; men de ogudaktiga skall handla ogudaktigt, och ingen av de ogudaktiga skall förstå; men de visa skall förstå. Daniel 12:9, 10.

De visa i Daniel är de visa jungfrurna i Matteus tjugofem, som blev rättfärdiggjorda genom tro, och de ogudaktiga var de fåvitska jungfrurna, som upphöjde sig i högmod. Vid slutet av Millers dröm representerar juvelerna oljan i liknelsen om de tio jungfrurna, vilket var budskapet.

”Gud vanäras när vi inte tar emot de budskap som han sänder oss. Därigenom avvisar vi den gyllene oljan som han vill utgjuta i våra själar för att vidareförmedlas till dem som är i mörker. När ropet ljuder: ’Se, brudgummen kommer; gå ut för att möta honom’, då skall de som inte har tagit emot den heliga oljan, som inte har bevarat Kristi nåd i sina hjärtan, finna, liksom de oförståndiga jungfrurna, att de inte är redo att möta sin Herre. De har inte i sig själva makt att skaffa oljan, och deras liv går till spillo.” Review and Herald, 20 juli 1897.

Ljuset från Millers juveler i de sista dagarna skall lysa tio gånger starkare, och både talet tio och ljuset är symboler för en provning. I de sista dagarna, framställda i slutet av Millers dröm, frambringar sanningens ljus, återgivet på Habackuks tavlor, ett provande budskap, vilket i liknelsen om de tio jungfrurna framställs som midnattsropets budskap. Denna provningsprocess är en upprepning av provningsprocessen i milleriternas historia, ty liknelsen om de tio jungfrurna upprepas in i minsta bokstav i de sista dagarna.

”Jag hänvisas ofta till liknelsen om de tio jungfrurna, av vilka fem var visa och fem oförståndiga. Denna liknelse har uppfyllts och kommer att uppfyllas till minsta bokstav, ty den har en särskild tillämpning på denna tid och har, liksom den tredje ängelns budskap, uppfyllts och kommer att fortsätta att vara närvarande sanning intill tidens slut.” Review and Herald, 19 augusti 1890.

Tio är symbolen för en prövning, och vid slutet av tio dagar var Daniel och de tre vännerna till det yttre vackrare och frodigare än de som åt Babylons kost. De högmodiga som framställs i Habackuk, vilka levde av förmäthenhet och inte av tro, utvecklade Babylons karaktär. I milleriternas historia blev de Babylons döttrar, och i Habackuk är det påvedörets profetiska kännetecken som används för att identifiera karaktären hos dem som valde att inte leva av tro.

Se, hans själ är uppblåst; den är inte rättsinnig i honom. Men den rättfärdige skall leva genom sin tro. Ja, eftersom han handlar trolöst genom vin, är han en stolt man, som inte stannar hemma, han som vidgar sitt begär såsom dödsriket och är såsom döden och inte kan mättas, utan samlar till sig alla folk och hopar till sig alla nationer. Skall inte alla dessa stämma upp en nidvisa mot honom och ett hånfullt ordspråk om honom och säga: Ve den som förökar det som inte är hans! Hur länge? Och ve den som tynger sig med tjock lera! Skall inte de plötsligt resa sig som skall bita dig, och de vakna som skall hemsöka dig, och du skall bli till byte för dem? Eftersom du har plundrat många nationer, skall alla som är kvar av folken plundra dig, för människoblods skull och för våldet mot landet, mot staden och mot alla som bor däri. Habackuk 2:4–8.

Prövningsprocessen som kommer över jungfrurna i Matteus tjugofem frambringar en klass av tillbedjare, som har utvecklat kungen i nordens (påvedörets) karaktär, vilken också är den makt som ”plundrade många folk”. Det är den påvliga makten som plötsligt blir biten, alldeles som Isebel blev uppäten av hundar.

Så säger Herren: Se, ett folk kommer från landet i norr, och ett stort folk skall uppväckas från jordens yttersta gränser. De gripa både och spjut; de äro grymma och utan förbarmande; deras röst dånar såsom havet, och på hästar rida de, rustade såsom män till strid mot dig, du dotter Sion. Vi hava hört ryktet om dem: våra händer sjunka maktlösa; ångest har gripit oss, och smärta såsom hos en kvinna i barnsnöd. Gå icke ut på fältet, och vandra icke på vägen; ty fiendens svärd och skräck äro på alla sidor. O du mitt folks dotter, hölj dig i säcktyg och vältra dig i aska; håll sorg såsom över en ende son, en högeligen bitter klagan; ty förhärjaren skall plötsligt komma över oss. Jeremia 6:22–26.

Habackuks två klasser är de som blir rättfärdiggjorda genom tro, och de som åt och drack Babylons läror. De som i de sista dagarna i Millers dröm framställs som jungfrur utvecklar antingen Kristi karaktär och får därigenom Guds sigill, eller också utvecklar de påvedörets karaktär och tar emot vilddjurets märke.

”Tiden har kommit för det sanna ljuset att lysa mitt i det moraliska mörkret. Den tredje ängels budskap har utgått till världen och varnar människorna för att ta emot vilddjurets eller dess bilds märke på sina pannor eller på sina händer. Att ta emot detta märke innebär att fatta samma beslut som vilddjuret har fattat och att förespråka samma idéer, i direkt motsats till Guds ord. Om alla som tar emot detta märke säger Gud: ’Han skall också få dricka av Guds vredes vin, som är upphållt oblandat i hans vredes kalk, och han skall plågas i eld och svavel inför de heliga änglarna och inför Lammet.’” Review and Herald, 13 juli 1897.

De jungfrur som dricker Babylons vin skall till sist dricka Guds vredes vin. I Jesaja ger Efraims drinkare uttryck för sin blinda berusning genom att vända allting upp och ned, och den handlingen

skall betraktas som ”krukmakarlera”.

Identifieringen av ”det dagliga” som en symbol för Kristus vänder sanningen om ”det dagliga” upp och ned, ty ”det dagliga” är en satanisk symbol. Millers identifiering av ”det dagliga” som hedendom återges direkt på Habackuks tavlor. Millers upptäckt av avsnittet i Thessalonikerbrevet, vilket gjorde det möjligt för honom att förstå att det var hedendomen som ”togs bort”, för att ”syndens människa”, som sitter i Guds tempel, skulle uppenbaras, är den främsta sanningen i Andra Thessalonikerbrevet, kapitel två.

”Jag läste vidare och kunde inte finna något annat ställe där det [det dagliga] förekom än i Daniel. Jag tog då [med hjälp av en konkordans] de ord som stod i samband med det: ”ta bort”; han skall ta bort det dagliga; ”från den tid då det dagliga blir borttaget” osv. Jag läste vidare och tänkte att jag inte skulle finna något ljus över texten; till sist kom jag till 2 Thessalonikerbrevet 2:7, 8. ”Ty laglöshetens hemlighet är redan verksam; endast den som nu håller tillbaka måste först röjas ur vägen, och sedan skall den laglöse uppenbaras” osv. Och när jag hade kommit till den texten, o, hur klar och härlig sanningen framstod! Där är den! Det är det dagliga! Nåväl, vad menar då Paulus med ”den som nu håller tillbaka”, eller hindrar? Med ”syndens människa” och ”den laglöse” avses påvedömet. Nåväl, vad är det då som hindrar påvedömet från att uppenbaras? Jo, det är hedendomen; alltså måste ”det dagliga” betyda hedendomen.”—William Miller, Second Advent Manual, sida 66.” Advent Review and Sabbath Herald, 6 januari 1853.

Betydelsen av ”det dagliga” i Thessalonikerbrevet, vilken Miller upptäckte, är den främsta sanningen i avsnittet. När Paulus identifierar dem som inte älskar sanningen och som därför kommer att drabbas av en kraftig villfarelse, identifierar han helt visst hatet mot sanningen i allmän bemärkelse, men den sanning som direkt åsyftas i avsnittet är sanningen att ”det dagliga” representerar det hedniska Rom.

Kroppens ljus är ögat. Om därför ditt öga är enfaldigt, skall hela din kropp vara full av ljus. Men om ditt öga är ont, skall hela din kropp vara full av mörker. Om nu ljuset som är i dig är mörker, hur stort blir då inte mörkret! Ingen kan tjäna två herrar; antingen kommer han att hata den ene och älska den andre, eller också hålla sig till den ene och förakta den andre. Ni kan inte tjäna både Gud och mammon. Matteus 6:22–24.

Det finns endast en kärlek till sanningen, eller ett hat mot sanningen. Det finns ingen medelväg. Den starka villfarelse som kommer över de fåvitska jungfrurna i Matteus tjugofem grundar sig på deras förkastande av ljuset från Millers juveler, vilka representerar det slutliga provet. Det gamla Israels slutliga prov var deras tionde prov, och Millers juveler lyser tio gånger starkare i de sista dagarna. Symbolen för förkastandet av Millers juveler är ”det dagliga”, vilket Efraims drinkare vände upp och ned på i adventismens tredje generation. ”Det dagliga” är en satanisk symbol för hedendomen. Drinkarna införde en förfalskad juvel, som de förde med sig från den avfälliga protestantismen och som identifierar ”det dagliga” som en symbol för Kristus.

Millers förståelse av sina juveler var begränsad av den historia i vilken han hade uppväxats. Övertygad om att den andra ankomsten var den nästa profetiska händelsen, kunde påvedömet

dödliga sår år 1798 endast representera det fjärde och sista jordiska riket i Daniel två. Miller var också begränsad i sin förståelse av "det dagliga", ty hans vittnesbörd är att han genom uppenbarelse leddes till en särskild studiemetod, varvid han uppgav att han använde sin Bibel, Crudens konkordans och läste några tidningar. Hans beslut att studera på det sättet hade helt enkelt kommit in i hans sinne.

"Under de tolv år då jag var deist läste jag alla historieskrivningar jag kunde finna; men nu älskade jag Bibeln. Den undervisade om Jesus! Men ännu var en stor del av Bibeln dunkel för mig. År 1818 eller 1819, medan jag samtalade med en vän som jag besökte och som hade känt mig och hört mig tala medan jag var deist, frågade han, på ett ganska betecknande sätt: 'Vad anser du om detta ställe och om det där?' och syftade på de gamla texter som jag hade invänt mot medan jag var deist. Jag förstod vad han åsyftade och svarade: Om du ger mig tid, skall jag säga dig vad de betyder. 'Hur lång tid behöver du?' Jag vet inte, svarade jag, men jag skall säga dig det; ty jag kunde inte tro att Gud hade gett en uppenbarelse som inte kunde förstås. Jag fattade då beslutet att studera min Bibel i förvissning om att jag kunde komma fram till vad den Helige Ande menade. Men så snart jag hade fattat detta beslut kom tanken till mig: 'Antag att du finner ett ställe som du inte kan förstå; vad skall du då göra?' Då kom detta sätt att studera Bibeln i mitt sinne: Jag skall ta orden i sådana ställen och följa dem genom hela Bibeln och på detta sätt finna deras betydelse. Jag hade Cruden's Concordance, som jag anser vara den bästa i världen; så jag tog den och min Bibel, satte mig vid mitt skrivbord och läste ingenting annat, utom litet i tidningarna, ty jag var fast besluten att få veta vad min Bibel betydde. Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65."

Millers juveler blev inte enbart identifierade genom hans studiemetod, utan också genom direkt uppenbarelse från Gud.

"Gud sände sin ängel för att verka på hjärtat hos en bonde som inte hade trott på Bibeln, för att leda honom att utforska profetiorna. Guds änglar besökte gång på gång den utvalde, för att vägleda hans sinne och öppna för hans förståelse profetior som alltid hade varit dunkla för Guds folk. Begynnelsen av sanningens kedja gavs åt honom, och han leddes vidare att söka länk efter länk, tills han med förundran och beundran betraktade Guds Ord. Där såg han en fullkomlig sanningens kedja. Det Ordet, som han hade betraktat som oinspirerat, öppnade sig nu för hans blick i sin skönhet och härlighet. Han såg att den ena delen av Skriften förklarar den andra, och när ett avsnitt var slutet för hans förståelse, fann han i en annan del av Ordet det som förklarade det. Han betraktade Guds heliga Ord med glädje och med den djupaste respekt och vördnad." Early Writings, 230.

När syster White säger att "Gud sände sin ängel" till Miller, anger detta att Gabriel var den ängel som sändes till Miller, ty "hans ängel" är en benämning som tillskrivs Gabriel.

Ängelns ord: "Jag är Gabriel, som står i Guds närvaro", visar att han innehar en ställning av hög ära i de himmelska salarna. När han kom med ett budskap till Daniel, sade han: "Ingen annan står mig bi i dessa ting utom Mikael [Kristus], er furste." Daniel 10:21. Om Gabriel säger Frälsaren i Uppenbarelsesboken att "Han sände den och tillkännagav den genom sin ängel för sin tjänare Johannes." Uppenbarelsesboken 1:1. The Desire of Ages, 99.

Gabriel och de andra änglarna sändes för att leda Millers sinne och ”öppna för hans förståelse profetior som alltid hade varit dunkla för Guds folk”. Hans budskap utvecklades inte enbart genom hans studiemetod, utan också genom gudomlig uppenbarelse. Själva den metod som han använde för att studera Bibeln hade lagts i hans sinne. När Gud för sanning till vårt sinne, är det gudomlig uppenbarelse, till skillnad från att komma fram till sanningen genom processen att rätt dela Bibeln. Miller gjorde bådadera, men gudomlig uppenbarelse måste vara en del av hur Miller kom att förstå ämnet ”det dagliga”.

Miller skulle inte ha lagt märke till genusväxlingen i Daniel kapitel åtta, vers nio till tolv, eftersom allt han hade var Bibeln och en konkordans som saknar all information om de bibliska språken. Han skulle inte ha sett skillnaden mellan ”sur” och ”rum”, vilka båda översätts med ”ta bort”. Han skulle inte ha sett skillnaden mellan ”miqdash” och ”qodesh”, vilka båda översätts med ”helgedom”.

Han skulle inte ha sett sanningen i ordet ”tamid”, som förekommer etthundrafyra gånger i Bibeln. Den sanning han inte kunde ha sett (vilken också är den sanning som han verkligen såg) var att av de etthundrafyra gånger det hebreiska ordet ”tamid” används i Bibeln, är det endast i Daniels bok som det hebreiska ordet ”tamid” används som substantiv. ”Tamid” är det hebreiska ord som betyder ”ständig” och översätts i Daniels bok med ”det dagliga”.

Endast i Daniels bok används ordet som ett substantiv, och de övriga nittionio gångerna används det som ett adverb. Av denna anledning, när översättarna av King James-bibeln ställdes inför att Daniel använde ordet fem gånger som ett substantiv, medan alla Bibelns övriga författare använde ordet nittionio gånger som ett adverb, blev de genom bevisningens tyngd tvungna att korrigera Daniels bruk av ordet som substantiv. För att korrigera Daniel lade de till ordet ”offer” till Ordet och förvandlade därmed ett substantiv till ett adverb. Och sedan, för att korrigera översättarna, blev Ellen White inspirerad att nedteckna att hon ”såg i fråga om ’det dagliga’, att ordet ’offer’ hade tillförts genom mänsklig visdom och inte hör till texten; och att Herren gav den rätta förståelsen av det åt dem som frambar budskapet om domstidens stund.”

Miller sökte, enligt sitt eget vittnesbörd, att förstå ”det dagliga”, vilket han slutligen gjorde i 2 Thessalonikerbrevet. Men också, enligt sitt eget vittnesbörd, när han sökte förstå ett ord, brukade han beakta varje ställe där ordet användes, och ordet används på nittionio andra ställen i Bibeln. Ändå är hans vittnesbörd beträffande ”det dagliga” att han inte fann det någon annanstans än i Daniels bok, när han sade: ”Jag fortsatte att läsa och kunde inte finna något annat ställe där det [det dagliga] förekom, utom i Daniel.” Miller leddes till juvelerna inte enbart genom sin studiemetod, utan också genom gudomlig uppenbarelse som gavs honom genom änglarnas tjänst.

Detta är anledningen till att hans förståelse av ”det dagliga” var korrekt, men begränsad. Han kunde inte urskilja att av de fem gånger ”det dagliga” omtalas i Daniels bok, så betecknade en av de tre gånger då ”det dagliga” ”tas bort” en annan innebörd än de övriga två gångerna. Vid ett tillfälle används ”det dagliga” tillsammans med det hebreiska ordet ”rum”, och de två andra gångerna används det tillsammans med det hebreiska ordet ”sur”. Båda orden översätts med tas bort, men ”rum” i Daniel kapitel åtta, vers elva, betyder ”att upphöja och förhårliga”, och i kapitel

elva, vers trettioett, och kapitel tolv, vers elva, betyder ordet ”sur” ”att avlägsna”.

De teologer som äter och dricker den babyloniska kosten hävdar att vare sig man avlägsnar något eller upphöjer något, representerar båda en form av undanröjande, och därför skall båda orden förstås som om de hade samma betydelse. De hävdar att de tre gånger då ”det dagliga” ”tas bort” alltid betyder att avlägsna, och därmed visar de att Daniel var vårdslös i sitt ordval. Detta säger de inte öppet, men genom slutledning lär de att Daniel borde ha använt ordet ”sur” vid alla tre förekomsterna, eftersom han enligt teologerna förmodligen avsåg samma sak varje gång ”det dagliga” ”togs bort.”

De gör samma sak med orden ”miqdash” och ”qodesh”, vilka båda översätts med ”helgedom”, i vers elva till fjorton i kapitel åtta. Vid varje förekomst av ”helgedom” i dessa fyra verser hävdar de, att de alla representerar Guds helgedom. Genom samma slutledning borde Daniel helt enkelt ha använt ”qodesh” i alla tre hänvisningarna och inte ha använt ”miqdash” i vers elva. Miller skulle inte ha uppfattat skillnaden mellan dessa ord, men det gör de moderna teologerna, och när de gör det, insisterar de på att ingen åtskillnad bör erkännas. Ändå kom Miller, som inte uppfattade skillnaderna mellan orden, fram till den förståelse som var den motsatta mot de moderna teologernas.

Verkligheten är att Daniel var en synnerligen noggrann författare, som behärskade det hebreiska språket och bedömdes vara tio gånger visare än alla de andra visa männen i Babylon, vilka i sig själva var mycket kloka män i sitt samhälle. Om någon kände till det hebreiska språkets rätta bruk och hur det korrekt skulle återges i just den historiska framställningen, så var det Daniel. Om Daniel använde olika ord, var det därför att de var avsedda att förmedla olika betydelser, vilka han med avsikt sökte uttrycka. När Daniels särskilda bruk av de ord som översätts med ”helgedom” eller med ”ta bort” erkänns, bekräftar de Millers förståelse av ”det dagliga”, vilken Miller urskilde just i det avsnitt där Paulus fastslår att de som hatar sanningen är bestämda att drabbas av kraftig villfarelse.

De som hatar sanningen och tror på lögnen, vilken frambringar en stark villfarelse, framställs också som Efraims drinkare, vilka delas in i två klasser. Den ena klassen utgörs av den lärda ledningen och den andra klassen av de olärda lekmännen, som endast vill höra vad de lärda lär dem. De är de som gömmer sig under lögnen och som sluter ett förbund med döden. De är de vilkas själ är uppblåst i Habackuk två, och de är de oförståndiga jungfrurna i Matteus tjugofem. De är de som förkastar de grundläggande sanningarna i Millers dröm, vilka lyser tio gånger klarare vid slutet (vilket representerar det tionde och sista provet för det moderna Israel), såsom förebildat genom det tionde och sista provet för det forntida Israel.

Vi kommer att fortsätta denna studie i nästa artikel.

Och Herren sade till Mose: Hur länge skall detta folk försmäda mig? och hur länge skall det dröja innan de tror på mig, trots alla de tecken som jag har gjort bland dem? Jag skall slå dem med pest och förkasta dem från arvet och göra av dig ett folk större och mäktigare än de. Men Mose sade till Herren: Då kommer egyptierna att få höra det, ty du har genom din makt fört detta folk upp från dem. Och de skall tala om det för detta lands invånare; ty de har hört att du,

Herre, är mitt ibland detta folk, att du, Herre, låter dig ses ansikte mot ansikte, att ditt moln står över dem och att du går framför dem, om dagen i en molnstod och om natten i en eldstod. Om du nu dödar allt detta folk såsom en enda man, då skall de folk som har hört ryktet om dig säga: Därför att Herren inte förmådde föra detta folk in i det land som han med ed hade lovat dem, har han dräpt dem i öknen. Och nu ber jag: Låt min Herres makt bli stor, såsom du har talat och sagt: Herren är långmodig och rik på barmhärtighet; han förlåter missgärning och överträdelse, men lämnar ingalunda den skyldige ostraffad, då han låter fädernas missgärning hemsöka barnen intill tredje och fjärde led. Förlåt, jag ber dig, detta folks missgärning efter din stora barmhärtighet, såsom du har förlåtit detta folk från Egypten ända till nu. Och Herren sade: Jag har förlåtit efter ditt ord. Men så sant jag lever skall hela jorden uppfyllas av Herrens härlighet. Ty alla de män som har sett min härlighet och mina tecken, som jag gjorde i Egypten och i öknen, och som nu har frestat mig dessa tio gånger och inte har lyssnat till min röst, de skall sannerligen inte få se det land som jag med ed lovade deras fäder; ingen av dem som har försmädat mig skall få se det. Men min tjänare Kaleb, därför att en annan ande var i honom och han helhjärtat har följt mig, honom skall jag föra in i det land dit han kom, och hans avkomma skall besitta det. 4 Moseboken 14:11–24.